

Harsa ġafifa lejn il-produzzjoni tal-inbid f' Malta

Stanley Cauchi
WSET certified
Il-Bettija Wines & Spirits

L-istorja tal-produzzjoni tal-inbid tmur lura sas-snin 6000-8000 Q.K. fil-Ġorġja. Kienu l-Feniċi li ntroduċew il-kultura tiegħu fil-Mediterran. Bhala negozjanti huma kienu jpartu l-inbid mal- Egizzjani li floku kienu jakkwistaw il-qamħ, u mal-Ingliżi biex jakkwistaw il-landa. Dan it-tpartit kienu anke jagħmluh ma' pajjiżi oħra. Wara l-Feniċi kienu r-Rumani li žviluppaw u estendew il-produzzjoni tal-inbid.

Malta għandha industrija żgħira fil-produzzjoni tal-inbid li tmur lura fl-istorja sa' żmien il-Feniċi. Kienet però l-wasla tal-Kavallieri ta' San Ģwann f'Malta li wittiet il-pedamenti tal-industrija tal-inbid kif nafuha llum. Il-vitikultura f'Malta fforixxiet sal-wasla tal-Ingliżi f'Malta fl-1800, għaliex mal-wasla tagħhom f'Malta l-Ingliżi qalghu ħafna dwieli u siġar taż-żebug u minflokkhom żergħu siġar tal-qoton.

Malta hija gżira ideali għall-produzzjoni tal-inbid. Inbid tajjeb jiddeppendi fuq dawn il-fatturi principali li huma: ix-xemx, it-temperatura, l-ambjent, l-ilma u l-ħamrija. Il-Franciżi għandhom kelma waħda li tigħbi dawn il-fatturi kollha flimkien. Din il-kelma hija 'Terroir'. L-aktar importanti minn dawn il-fatturi hija x-xemx, li f'Malta tiġi fi żmien tajjeb. L-aktar pozizzjoni globali ideali għat- tkabbir tad-dwieli hija dik ta' bejn it-30° u l-50° mit-Tramuntana u min-naħha tan-Nofsinhar.

F'Malta d-dwieli l-ahjar li għandhom ikunu jħarsu huwa lejn in-Nofsinhar halli b'hekk ikunu jistgħu mill-massimu tax-Xemx. It-tip ta' dielja li titkabbar hawn Malta hija bħal dik li titkabbar f'ħafna partijiet tad-dinja u tissejjah 'vitis vinifera'. Din it-tip ta' dielja tintuża l-aktar għall-produzzjoni tal-frotta tal- gheneb. Id-dielja hija sors li tassorbi x-xemx u għalhekk aktar ma tkun esposta għax-xemx aktar tipproduċi inbid tajjeb,

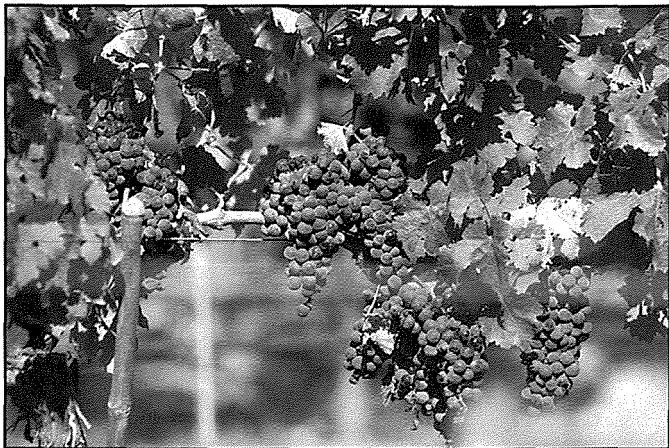
sakemm it-temperatura ma toghliek iżżejjed. Fejn it- temperatura toghħla żżejjed, id-dielja tinżżamm ftit iffullata bil-weraq halli dawn jiaprovd u d-dell meħtieg biex jipproteġu l-għenba mix-xemx taħraq.

It-temperatura ideali għad-dwieli hija ta' bejn is-16°C u t-22°C. Din it-temperatura tista' tvarja skont it-tip ta' għenba

Post fejn jiġi merfugħ l-inbid qabel ikun ibbotiljat

LITERATURA

Għanqu d-gheneb

Jekk bħala eżempju nieħdu dielja li tkun tkabbret qrib il-baħar, din ikollha influenza tal-melħ mir-raxx tal-baħar li tissarraff f'togħima partikolari.

F'Malta, il-ħamrija hija fonda biżżejjed u mhux sinjura ħafna fin-nutrijenti, li huma ideali għall-kwalità tal-produzzjoni tal-inbid. Ħafna jaħsbu li d-dielja għandha bżonn ħafna ilma bħal meta aħna nħossu ħafna shana u nkunu rridu nixorbu aktar. Id-dielja għandha bżonn l-ilma meta tibda tarmi lejn l-aħħar tax-xitwa u bidu tar-rebbiegħha wara li tqum mir-raqda tax-xitwa. Wara dan il-perjodu, l-ammont ta' tisqija għandu jiġi kkontrollat għaliex jekk ikun aktar milli suppost, dan jista' jirrizulta f'għenba dghajfa speċjalment fit-togħmiet.

Il-produzzjoni tal-inbid tinvolvi attività wiesgħa u riċerka xjentifika. Meta wara ġurnata xogħol jew xi ikla mal-ħbieb tintefha bilqiegħda ghall-ħin ta' mistrieh, probabbilment lanqas jgħaddilek minn mohħok il-process li jkun għad-dan minnu dak il-flix kien li tkun qed tixro, kif ġiet modifikata l-acċidità biex jintiehem aktar frisk jew il-process biex irattab it-tannini. Imma l-eneoġisti dan jagħmluh. Huma jkunu hasbu biex ipproduc ew dik it-tazza nbid bajda rilassanti jew dak il-flix kien inbid aħmar, f'forma ta' arti u xjenza. Wieħed mill-fatturi importanti waqt il-produzzjoni huwa ż-żmien li fis-Suġġi ikun qed jimmatura fil-btieti.

Meta nikkonsmaw l-inbid, it-togħma hija importanti għaliex hija dinamika u kumplessa. Dan kollu jibda mid-dielja. Għalhekk huwa importanti li t-tkabbir tad-dwieli jingħata hafna attenzjoni. Ir-riċerka dwar l-inbid f'Malta bdiet fl-1947 meta l-produtturi lokali bdew jintebħu li bil-klima tagħna setgħu jagħmlu nbid tajjeb u ma kellhomx għalfejn jonfqu flushom barra minn xtutna. Għalhekk kien beda programm ġewwa l-Buskett, f'binja ta' żmien il-Kavallieri ta' San Ģwann. Din il-binja għadha teżisti u fiha wieħed għadu jista' isib makkinarju oriġinali antik. Hemm il-ħsieb li dan il-makkinarju jiġi rrestawrat minn fondi tal-Unjoni Ewropea u jinbidel f'mużew żgħir tal-inbid.

Imqabbla ma' pajjiżi barranin, f'Malta hawn numru żgħir ta' tipi ta' għeneb li jiġu kkultivati u huma biss tnejn dawk indigeni. Dawn huma l-Ġellewża u l-Girgentina.

Fl-imghoddi, il-produtturi tal-inbid kienu jixtrul-għeneb tagħhom mingħand il-bdiewa lokali, però fl-ahħar għaxar snin, il-produtturi l-kbar bdew ikabbru ħafna mill-għeneb

Garr tal-inbid fil-passat

huma u għalhekk issa għandhom taħlita tat-tnejn. Il-bdiewa li jbiegħu u għandhom kuntratti mal-produtturi jgawdu minn servizz tekniku ta' vitikulturist professjoni.

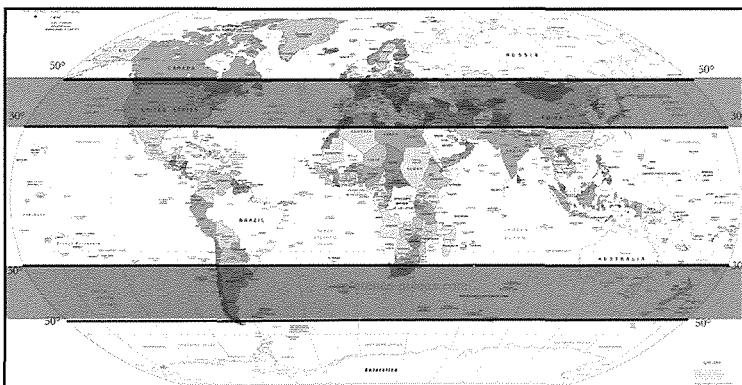
Fl-ahħar snin Malta esperjenzat žieda qawwija fl-interess u fil-konsum tal-inbid minħabba žieda tajba fil-kwalità, fil-produzzjoni lokali u fl-

importazzjoni, u biż-žieda tal-ħwienet tal-inbid f'kull belt u raħal. Hafna min-nies ħadu din l-opportunità biex jiġi jinteressaw ruħhom u jesperimentaw b'inbejjed differenti kemm dawk lokali u anke dawk impurtati. Dan jistgħu jagħmluh anke fi gruppi organizzati fi ħwienet li nistgħu nsibu bħalhom f'Hal Qormi wkoll.

F'dan l-artiklu qasir iddiskutejja biss affarijiet bažiċi dwar l-inbid ingenerali f'Malta. Hemm hafna aktar fejn timraħ u tikteb dwar din l-industrija importanti fid-dinja. Fis-sena 2015, madwar id-dinja ġew ikkonsmati 32 biljun flixkun inbid. Minn dan l-ammont, madwar 12-il miljun flixkun inxtorbu f'Malta. Bħala konklużjoni, nista' nislet sentenza importanti mill-ktieb li jgħib l-isem ‘*Understanding Wine Technology*’ illi tgħid li “minn gheneb tajjeb tista’ tipproducி nbid hażin, iżda minn gheneb hażin ma tistax tagħmel inbid tajjeb”. Daqshekk huwa importanti l-kura tad-dwieli għall-għasir tal-ġħeneb u l-produzzjoni tal-inbid kemm f'Malta kif ukoll madwar id-dinja.

Il-hanut tal-inbid propjetà tal-awtur stess

Il-klima ideali għat-tkabbir tal-ġħeneb